

6. — Монастиръ Тръскавецъ, до Прилѣпъ. Тоя монастиръ, посветенъ на успение Богородично, е познатъ съ името Тръскавецъ. Издига се надъ рушевинитѣ на старо ези-ческо светилище, останки отъ което се виждаха допреди последнитѣ войни. Когато Душанъ завладѣлъ Прилѣпъ въ 1334 г., монастирътъ вече съществувалъ и притежавалъ гра-моти за своитѣ правдини отъ гръцкитѣ и отъ българскитѣ царе. Въ грамотата си отъ 1336 год. Душанъ казва между друго: . . . прѣѣхъ же и градъ глаголюмъи Прилѣпъ, идеже ѣсть монастырь прѣсвѣтые Богородице, ѣже глаголюмоу мѣсто Тръскавъцъ . . . изволихъ сѣмоу монастырю дати хри-совоулы свои по вѣроу древнихъ цареи гръцкихъ и блъ-гарскихъ, иже прѣжде мене овладали соуть тѣми странами. (Гласник XLI, 358).

Единъ надписъ надъ западната монастирска врата показва, че единъ византийски императоръ е билъ дарителъ—ктиторъ на Тръскавецъ. Името на императора не е ясно запазено, но изглежда то да е на Михаила Комнинъ (1295—1320): (Μιχαήλ) παντοκράτωρ Ρωμᾶίων Κομνηνὸς ὁ Παλαιολόγος.

Надѣсно отъ западната врата на притвора на църквата има единъ слабо запазенъ гръцки надписъ: Στέφανος ἐν χϣ̄ τϣ̄ θεῷ πιστὸς κράλης καὶ αὐτοκράτωρ πάσης Σερβίας καὶ Παραθαλασίας, т. е. Стефанъ въ Христа Бога вѣренъ краль и самодържець на цѣла Сърбия и на Приморието. Като имаме предъ видъ, че така се титулувалъ Милутинъ, трѣбва да приемемъ, че тоя сръбски краль (1282—1321 г.), ако и да не владѣлъ Прилѣпско, е направилъ нѣкои дарения на Тръскавецъ. За това се знае и отъ биографията на Милутина, гдето четемъ: домъ во прѣсвѣтые Богородице . . . въ мѣстѣ ре-комѣмъ Трескавъци . . . и тоу оукраси домъ прѣсвѣтые мно-горазличьными приношении ѣлико иконы вожьствьныи златомъ окованы и бисеры оукрашены, кадильници и свѣштьники златы и ины вьскакыи потребы црьковыи (Даничић, Животи краљева и архиепископа српских, 136—137).

7. — Надписъ въ олтара надѣсно, въ сжщата монастир-ска църква. Надписътъ ще да е отъ предтурската епоха:

† Изколеніемъ ѡцѣ. и съпоспѣшеніемъ сѣа ѿ свърше-ніемъ стго дѣа сѣн стын вѣтъви(ын) ѡатаръ оукра-си вѣѣн Стоанъ